

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Дафина Георгиева Донева

за дисертационния труд на ДЕЛЯН ОГНЯНОВ КОСТАДИНОВ

на тема „Интерактивен маркетинг в сферата висшето образование” за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Световно стопанство и МИО“

Настоящото становище е изготвено в качеството ми на член на научно жури за защита на дисертационен труд на ДЕЛЯН ОГНЯНОВ КОСТАДИНОВ докторант по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Световно стопанство и МИО“ (заповед № 204 от 16.02.2016 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“).

ОБЩА ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е с общ обем от 222 страници, структуриран в увод, две глави и заключение. Основният текст е 214 страници, като в него са включени 11 фигури и 2 таблици и отделно са представени в илюстративен вид резултатите от маркетинговото изследване. Библиографията обхваща 106 източника на български и английски език.

Проблемът, разработен в дисертационния труд е актуален и значим с изследването на важен аспект на маркетинга в съвременни условия –интерактивния маркетинг в сферата на висшето образование. Прилагането на пазарните принципи и актуални подходи за развитие на предлаганите образователни услуги, с оглед потребностите на стопанската практика и сътрудничеството с бизнеса, е важно за образователните институции в условията на динамична среда. Решаването на съществуващите предизвикателства в образователния сектор и преодоляването на несъответствието между търсените и предлагани умения са значим проблем пред политиките на трудовия пазар и образованието.

Авторът на докторската дисертация дефинира тезата, обекта, предмета, целта и задачите, както и ограниченията на дисертационното изследване, използваната методология и инструментариум. Избраната структура е позволила решаване на изследователския проблем и поставените задачи на разработката. Показва се

задълбочено познаване на проучваните проблеми и умения за прилагане на формираните теоретични знания.

Докторантът прилага съвременни научни подходи и методология в своя опит за създаване на собствен адаптивен модел, следващ принципите на интерактивния маркетинг и ориентиран към областта на висшето образование и потребителите на образователните му услуги.

Изграден е идеен модел за интерактивна образователна платформа, както и методика и план на съответна програма за обучение. На основата на задълбочено изследване, прилагащо инструментариума на анкета в печатен формат и дискусия с фокус група, тип „маркетингов диалог”, са разкрити фактори, определящи работодателските решения при избора на персонал и са дефинирани параметри за увеличаване на конкурентоспособността на студентите завършили магистърска програма. Разгледани са актуални въпроси на ориентацията на студентите към изискванията на средата за бизнес.

При разработването на проблемите авторът проучва и интерпретира значителен обем литература от специализирани публикации на български и чуждестранни изследователи, както и емпиричен материал за резултатите от предприетото маркетингово изследване.

ОЦЕНКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ

В дисертацията са поставени теоретичните основи на изследването и са анализирани спецификите и новите тенденции в развитието на интерактивния образователен маркетинг, с оглед възможностите за оптимизиране на взаимодействието на образователните институции с техните обучаеми и потребители на кадри. Определени са подходи за взаимодействие с образователната среда и са очертани механизми за използване на съвременните маркетингови достижения за създаване на нови модели в областта на образованието.

Анализът на резултатите от предприетото проучване за нагласите на потребителите на образователни услуги в областта на висшето образование позволява да се усъвършенстват и развият прилаганите образователни модели. Изведени са приложенията на идейния модел за интерактивна комуникация за усъвършенстване на образователните подходи и програми.

Съдържанието на дисертацията и резултатите от изследването и формулираните изводи дават основание да се открият приноси, които могат да се характеризират като

обогаляване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в практиката.

Авторефератът отразява същността и съдържанието на дисертацията, обобщава и представя резултатите и изводите и съдържа справка за приносите на дисертационния труд.

Посочените в автореферата публикации отразяват основни аспекти и резултати на изследванията по темата на дисертационния труд и показват, че резултатите от изследователската дейност са познати на академичната аудитория и обществеността.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Критични бележки по отношение на дисертационния труд биха могли да се отправят главно във връзка с избрания обхват на институциите и участниците в маркетинговото изследване.

Считам, че формулираните от автора приноси следва да се обобщят, доколкото някои отделни формулировки не касаят научни достижения. Препоръчвам в бъдещата си работа кандидатът да разшири обхвата на своите изследвания, обогатявайки микса от интерактивни инструменти, които прилага.

Критичните бележки и препоръки към дисертационния труд не намаляват получените и вече дефинирани резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа необходимите научно-приложни приноси и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото прилагане.

Представените по-горе качества и положителни резултати на изследването ми дават основание за положителна оценка, с което предлагам на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Делян Огнянов Костадинов.

Велико Търново

12.03.2016 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Дафина Донева